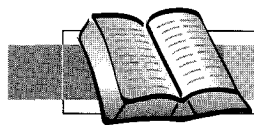

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Een liefdevolle vraag

"Mijn zoon, geef mij uw hart..."
Spreuken 23 vers 26a

Bovenstaande woorden staan in de Spreuken van Salomo, de wijze koning van Israël. Er is nog nooit zo'n wijze koning geweest als hij. Dat blijkt wel uit zijn Spreuken. Die staan vol wijze lessen, waarschuwingen, vermaningen en liefdevolle nodigheden.

In de woorden van deze overdenking richt hij zich tot jonge mensen, zijn leerlingen. Ernstig en liefdevol spreekt hij ze aan met: Mijn zoon. We mogen ook zeggen: Mijn dochter. Salomo geeft ze een wijze raad. Hij nodigt ze en spoort ze aan: "Geef mij uw hart."

Het is niet alléén koning Salomo die deze woorden spreekt. Hier is de meerdere Salomo, Die tot ons spreekt in het gewaad van Zijn Woord. Het is de Heere Die deze vraag stelt, liefdevol, ernstig en welmenend. Hij daalt zo laag af tot een verloren en verdorven Adams-geslacht met de vraag: Geef Mij uw hart. Niemand wordt uitgezonderd. Van jong tot oud en van klein tot groot, we worden allemaal geroepen en genodigd: "Mijn zoon, geef mij uw hart."

Ja maar, zijn wij dan Gods kinderen als Hij ons aanspreekt met: Mijn zoon? Ja en nee. Door onze schepping wel, maar... door onze diepe bondsbreuk in het paradijs, onze zonde en opstand tegen God, niet meer... Van nature zijn we kinderen des toorns, die in het rijk Gods niet kunnen komen, tenzij wij van nieuws geboren worden (doop-

formulier). En zulken, die liggen onder de vloek en de toorn Gods, worden nog genodigd: Mijn zoon, geef mij uw hart. Het zou ons moeten verbreken... Het zou ons moeten verootmoedigen...

Wat bedoelt de Heere als Hij vraagt: Geef Mij uw hart. Wat een hart is, weten we. Ons hart is het belangrijkste orgaan van ons lichaam, het centrum, het middelpunt van ons leven. Als wij ons hart aan iemand geven, dan geven wij alles weg. Dan krijgen we de ander lief. Dan geven we niet iets aan die ander, maar dan geven we onszelf.

De Heere vraagt om ons hart. Niet iets van ons, niet een beetje van ons, niet een half leven van ons, maar... ons héle leven. Hij vraagt niet ons hoofd, niet onze hand, niet onze mond, niet onze voeten... maar ons hart. Het is Hem om ons hart te doen. En als Hij ons hart mag krijgen, dan krijgt Hij alles. Het hart stuwt immers ons bloed naar alle andere delen van ons lichaam.

Maar... wat betekent het nog méér, als de Heere ons hart vraagt? Dan betekent dat, dat Hij ons hart niet heeft. Wij hebben ons hart in het Paradijs aan een ander, de duivel gegeven. Moed- en vrijwillig. En daarom is ons aller hart zo boos, zondig en verdorven geworden. Een hart dat onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad (H.C. zondag 3). En zo'n hart, afkerig, vijandig, verloren en verdorven, vraagt de Heere in Zijn onbevattelijke zon-

daarsliefde van eeuwigheid. Weet u waarom dat kan? Deze vraag komt uit het hart van God Zelf. In de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid is Hij in Zichzelf bewogen geweest en heeft Hij uit het gevallen mensengeslacht een volk verkoren tot de zaligheid... Hij heeft daarvoor Zijn Zoon gegeven, het Liefste wat Hij had... De Heere Jezus Christus is gekomen om harde harten te openen, zoals het hart van Lydia onder de preek van Paulus in Handelingen 16, welker hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd". Kan dat nu nog? Ja, dat kan nu nog. Dat móet gebeuren in ons leven, tussen wieg en graf. Het is noodzakelijk op weg en reis naar de allesbeslissende en nooit meer eindigende eeuwigheid. "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien (Joh. 3:3)." Het zou ons aller gebed moeten zijn en blijven: "Neig mijn hart en voeg het saam, tot de vrees van Uwe Naam..."

We kunnen deze vraag die van Godswege tot ons komt niet zomaar naast ons neerleggen.

Ja maar... wij kunnen ons hart toch

Inhoud

Meditatie:	
Een liefdevolle vraag	1
Obstakels opgeruimd	2
De wet van Tuchman	3
Ogenblikjes (10)	5
Ziekten in de Bijbel	
Van de wormen gegeten	6
Boekennieuws	7
Kerknieuws	8
Berichten	8
Predikbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

*****
Administratie en betalingen van
abbonementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abbonementsgelden: 64327.

*****
Alle advertenties aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

*****
Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*****
Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

*****
Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

niet aan de Heere geven? Dat is waar. We kunnen het niet. Dat is onze onmacht. En we willen het óók niet. Dat is onze onwil. Maar... hóe zeggen we dat? Hóe weten we dat? Zeggen we dat alléén met ons verstand? Of... hebben we dat van de Heere geleerd op de school der genade?

De Heere leert Zijn kinderen hun onmacht, maar Hij ontdekt ze óók aan hun onwil. En dat wordt hen tot diepe smart en schuld... "Zij die niet hebben gewild..." Dat gaat de Heere Zijn volk leren als Hij ze bekeert. Hij, de grote Gewillige, maar zij onwillig. En zo brengt Hij ze in verbrokenheid des harten en met een verslagen geest aan Zijn voeten, met de innerlijke verzuchting van David uit Psalm 51:5 (berijmd): Herschep mijn hart, en reinig Gij, o Heer', die vuile bron van al mijn wanbedrijven. Vernieuw in mij een vaste geest, en

leer mij aan Uw dienst oprecht verbonden blijven."

Dat volk krijgt bloed nodig. Het bloed van de Heere Jezus Christus, Gods Zoon, hetwelk wast en reinigt van alle zonden. De Heilige Geest maakt in hun hart plaats voor bloed, het bloed der verzoening, gestreken aan de bovendorpel en zijposten van het hart. Het verzoenende bloed van Christus, dat door Zijn voldoening is aangebracht. Het allesreinigende bloed van Hem, het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt. Welgelukzalig is dat volk, dat met Asaf mag zeggen: "Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde. Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten, en mijn deel in eeuwigheid (Psalm 73:25 en 26)."

Terwolde-De Vecht, ds. D.W. Tuinier

Obstakels opgeruimd

De lezer zal wel eens van Thomas Hooker hebben gehoord. Bekend is zijn boek: *De ware zielsvernedering en Heilzame Wanhoop*. Een ander, minder bekend werk dat hij schreef heeft als titel *De Voorbereiding van de ziel voor Christus* (Soul's Preparation for Christ) en is geschreven in 1632. Wat een opvallende titel is dat. Wat vinden we van de titel? Moet een mens voorbereid worden voor Christus en aan voorwaarden voldoen om Christus te kunnen ontvangen? Zo'n titel doet velen het voorhoofd fronsen.

Die reactie kan ik trouwens wel begrijpen. Het doet rooms aan en het zou een gevaarlijke leer zijn als Hooker hieronder zou verstaan dat we op een bepaalde manier goed genoeg moeten zijn om Christus te ontvangen. Alsof niet iedereen hier voor in aanmerking zou komen. Helaas zijn Thomas Hooker en vele van de puriteinen wel zo geïnterpreteerd. In Amerika worden ze wel de 'preparationisten' of 'voorbereiding-drijvers' (preparationists) genoemd. Theologen als Norman Little hebben fel uitgehaald naar deze leer en zelfs beschuldigingen van Arminianisme zijn geuit. Jammer dat men de Engelse oudvaders zo verkeerd heeft

begrepen. Hooker heeft niet geschreven dat we goed genoeg moeten zijn om Christus te kunnen ontvangen. Integendeel. Ian Murray heeft dat jaren geleden zo eenvoudig uitgelegd.

Maar voor ik daar verder op inga, wil ik eerst nog even de tegenstanders van Hooker aan het woord laten. Hooker zou zondaren in de weg staan om tot Christus te komen en voorwaarden stellen. Hij zou mensen onvoorwaardelijk tot Christus moeten verwijzen en helemaal niet van voorbereidend werk moeten spreken. Dat is een mens ophouden en zelf tegenhouden om tot Christus te vluchten. Het is ontmoedigend voor arme zondaren als ze in de preek horen dat kennis van ellende nodig is en dat alleen armen geholpen worden. Vooral als er trap en maat gesteld wordt aan de kennis van de ellende en gezegd wordt dat je gans hulpeloos moet zijn en zo of zo diep er door moet zijn gegaan. Kortom, het is volgens Little en anderen obstakels en blokkades opwerpen tussen de zondaar en Christus. Het werkt belemmerend voor het evangelie. Volgens Little hoeft een mens helemaal niet voorbereid te worden om tot Christus te

komen en zonder geld en zonder prijs betekent in zijn theologie dat er niets hoeft te gebeuren voordat een zondaar tot Christus komt. Het is immers rooms om te leren dat je als een voorbereide, geschikte, zondaar tot Christus vlucht. Heeft hij gelijk of niet?

Ian Murray heeft in de zeventiger jaren over deze en andere vragen een paar mooie artikelen geschreven met titel 'Thomas Hooker en de leer der bekering'. Hij behandelde daarin de vraag of Hooker geleerd heeft dat een mens Christus waardig moet worden. Nee, zo legt Murray uit, Hooker heeft niet geleerd dat de zondaar het evangelie *waardig* moet worden, maar dat de zondaar voor het evangelie *ongeschikt* is. Little en anderen geven de indruk dat alle zondaren al gereed zijn om Christus te ontvangen en dat we hen daarom niets in de weg moeten leggen om tot Christus te vluchten. Maar is dat bijbels? Is het volgens Gods Woord dat er van nature niets in de weg ligt en de zondaar al klaar is om Christus te ontvangen? Hooker leerde het anders. Van nature zijn er alleen maar obstakels. Uiteraard mogen er geen obstakels worden geplaatst tussen de zondaar en Christus. Maar vergeet niet dat de obstakels er al zijn! We mogen de zondaar niets in de weg leggen, maar Gods Woord leert dat er al zoveel is dat hem in de weg staat! De belemmeringen moeten niet worden opgeworpen maar weggenomen!

We moeten de zondaar niet verhinderen tot Christus te vluchten, zegt Hooker. Natuurlijk niet! Maar vergeet niet dat de zondaar zichzelf verhindert. Er is geen plaats voor Christus. Geen zondaar is zomaar gereed om tot de Zaligmaker te vluchten en alles van Hem te verwachten. We zijn van nature rijk en verrijkt en hebben geen ding gebrek of willen hooguit een 'helpende' zaligmaker hebben. Daarom moet de ziel voorbereid worden om Christus te ontvangen. Om die obstakels weg te nemen. Wie dat niet leert is rooms en arminiaans. Niet Hooker, maar Little en zijn vrienden leren een onbijbelse leer. Het is een pleisteren met loze kalk als we leren dat er niets hoeft te gebeuren om tot Christus te vluchten. Moet de trots, de eigengerechtigheid, alle uitvluchten voor het vlees niet worden opgeruimd? Te schrijven dat de stenen

moeten worden weggerold is geen voorwaarden stellen, maar de weg vrijmaken.

Murray haalt ook Bunyans *Christenreis* aan. Hij vraagt zich af waarom de enge poort zo ver bij de stad des verderfs vandaan is geplaatst. Waarom kon Christen niet onmiddellijk bij het verlaten van de stad des verderfs het poortje inschieten? Bunyan beschrijft immers nogal een hele weg voor dat Christen de poort doorgaat. Weet u waarom Bunyan de poort zo ver bij de stad vandaan plaatst? Niet omdat Christen er niet doorheen mocht, maar omdat Christen er niet klaar voor is. Er moet nog zoveel bij hem opgeruimd worden. Hij moet verder overtuigd worden om zich tot de Borg te leren wenden. Zonder het 'voorbereidende' werk aan de ziel zou hij nooit tot Christus vluchten.

Hoe waar is dat! Er zijn al zoveel beletselen in het hart om tot de Zaligmaker te gaan en niemand is gereed zich tot Hem te wenden als de Heere het hart en niet toe voorbereid heeft. Met 'voorbereidend' bedoelen we dat de Heere door Zijn Geest de beletselen wegneemt. Een werk dat op zich al deel uitmaakt van de bekering. De puriteinen leren dat Gods gewone weg in de bekering van de zondaar een *proces* is en niet in één dag gebeurt. Het komt voor in de Schrift dat een zondaar in een korte tijd ontledigd wordt en in een paar uur wordt voorbereid, maar Gods gewone weg is dat het langer duurt. Wij zijn zo onwillig, zo weerbarstig en veel te rijk om arm tot de Zaligmaker te gaan. Het probleem is niet dat er obstakels op de weg gelegd worden, maar dat we de obstakels er willen houden. Is het niet waar, lezer? Heeft u er geen moeite mee om arm te worden en als een berooide en verlegen zondaar tot Hem te gaan? Ging dat zomaar zonder horten en stoten? Was u zo gewillig om u te laten zaligen? Zo leert Gods volk het niet.

Eén van de obstakels is dat de over-

tuigde zondaar door de werken der wet wil zalig worden of dat hij de genade wil waardig zijn met indrukken en bekering. Het zit in ons hart om te willen betalen en niet om van genade te leven. Het is zeker waar dat men de prediking verkeerd kan begrijpen en dat de leer van het voorbereidende werk kan worden begrepen alsof we de genade waardig zouden moeten zijn. Maar niets is minder waar. De mens moet door God worden bearbeid, wil een zondaar leren komen. Daarom mag de zondaar komen zoals hij is en hoeft zich niet op te knappen. En mag ik dan vragen of u, lezer, zo gekomen bent? 'Eenvoudig geloven' dat je zonden vergeven zijn zonder als een arme tot Christus te vluchten, zal niet helpen. Dat is geen waar geloven in Hem. Het waar geloven in Hem is een vrucht van het voorbereidende werk van de Heilige Geest. Hij maakt het hart ontvankelijk. De zondaar voelt zich zo goddeloos, zo geheel onwaardig en ongeschikt. En zo krijgt Christus een gestalte in de ziel. O, wat wordt het Evangelie zoet als we Zijn stem horen, als we Hem zien wenken om te komen met al ons vuil en onze schuld. De zondaar kan zijn blijdschap niet op als de Heere het Evangelie toepast en de zondaar laat komen zonder prijs en zonder geld.

Weet u daarvan? Heeft Christus een gestalte in uw hart gekregen? Is Hij u zo dierbaar geworden? U moet door de poort heen, lezer! Alleen Gods kinderen gaan door de poort en de nabij komende kan wel zalig worden zonder Christus. Bent u hier geen vreemde van? Wat een werk had de Heere dan om u te ontledigen en uit het werkhuis te krijgen. Jonge vrienden, ouderen: houdt er aan vast dat de zondaar voorbereid moet worden om tot Christus te komen. Schaam je niet voor dat oude evangelie.

Chilliwack, Canada

ds. P. van Ruitenburg

De wet van Tuchman

'Rampspoed is zelden zo wijdverbreid als het in de opgetekende verlagen lijkt. Het feit dat iets in de

geschiedenis wordt vermeld doet het voorkomen alsof het aanhoudend en allesoverheersend was, terwijl het

aannemelijker is dat het qua tijd en plaats maar sporadisch voorkwam (...) Nadat men het nieuws van vandaag op zich heeft laten inwerken, verwacht men een wereld te zien die geheel bestaat uit stakingen, misdaden, energiegebrek, lekkende waterleidingen, vertraagde treinen, schoolsluitingen, woestelingen, verslaafden, neonazi's en verkrachters. In feite kan men 's avonds thuiskomen -op een goede dag- zonder meer dan één of twee van dit soort verschijnselen te zijn tegen gekomen. Dit heeft mij ertoe gebracht de wet van Tuchman te formuleren: "Het vastleggen van een gebeurtenis vermeerdert ogenschijnlijk de omvang van elke betreuenswaardige ontwikkeling vijf- tot tienvoudig" (of met elk ander cijfer dat de lezer wenst in te vullen). (Barbara Tuchman, *De waanzinnige veertiende eeuw*, pag. 17).

Merkwaardig

Hoeveel dodelijke verkeersslachtoffers zouden er dagelijks in een stad als Berlijn te betreuren zijn? Hoeveel mensen zouden er dagelijks door te kort aan medische voorzieningen in Parijs streven? En hoeveel zware overvallen, met een dodelijke afloop, vinden er per jaar in een stad als Brussel plaats? Ik denk dat niemand het antwoord weet. Er zullen in die steden wel ernstige dingen gebeuren, maar wij weten er niet van. Ons beeld wordt daarop niet gevormd! Hooguit weten we dat het in de achterliggende zomermaanden in Parijs voor de ouderen niet erg best toeven was. Er zijn ramingen dat circa 5000 mensen aan de gevolgen van de hitte zijn overleden. Nu eens een andere vraag! Hoeveel Amerikaanse soldaten sneuvelen er sedert de inval in Irak per dag? Die vraag is gemakkelijk te beantwoorden. Op maandag 8 september 2003 staat de stand op 287 soldaten. Ook het aantal gewonden wordt nauwkeurig bijgehouden. Op maandag 8 september 2003 zijn dat er 1200. Er zijn zelfs media die hele schema's bijhouden waarop per dag en per uur het aantal gewonden en gesneuvelden kan worden nagespeurd. Op dat onderdeel wordt de wereldopinie wel heel nadrukkelijk gevormd. Vanwaar toch die merkwaardige en eenzijdige interesse voor juist deze getallen?

Toespraken

Door allerlei staatslieden worden er toespraken gehouden. Chirac van Frankrijk zal heus wel het een en ander te zeggen hebben over de vele doden in zijn land bij de hitte van de afgelopen maanden. De kwakkelen-de economie in Duitsland is natuurlijk ook voor Schröder een zorg. En de lachwekkende vertoningen rond de genocidewet in België zullen we ook maar niet aanstippen. Erg fraai is het allemaal niet. Toch lezen we daar niet zo heel veel over in de media. De heren Blair en Bush mogen zich op heel wat meer belangstelling verheugen. Blair zit in de problemen rond de zelfmoord van David Kelly. Bush heeft het niet gemakkelijk met zijn Irak-beleid. De manier echter waarop dit in de media wordt verslagen, geeft te denken. De toespraken van Bush zijn 'arrogante verklaringen'. Zijn oproep aan de wereldgemeenschap om de ontwikkeling in Irak ernstig te nemen is een 'nederige knieval'. Zomaar een paar citaten uit de media van de laatste dagen. Citaten die worden uitgegoten over een redevoering die door één van de geharnaste tegenstanders van Bush wordt gezien als 'in essentie ... een knappe toespraak, die de draden van zijn eerdere toespraken tot het Amerikaanse volk oppakte, zij het in sterk gewijzigde omstandigheden' (Marc Chavannes, *NRC-Handelsblad*, dd 8 september 2003). Een knappe toespraak, maar toch een arrogante verklaring. Wie het begrijpt, mag het zeggen! Kennelijk kan de huidige president van de USA voor het journaal weinig goeds doen. Waarom toch eigenlijk? Wat voor zin heeft het nu eigenlijk om dat elke keer maar weer aan de grote klok te hangen?

Effect

Waar leidt die voortdurende optelsom van gesneuvelde soldaten en die kleurrijke weergave, inclusief allerlei misprijzende adjectieven, bij toespraken eigenlijk toe? Mevr. Barbara Tuchman (1912-1989) geeft mogelijk een heel aardige verklaring voor dit verschijnsel. Mevr. Tuchman was niet de eerste de beste. Zij heeft verschillende belangrijke boeken geschreven over de geschiedenis. De ervaring van deze historica was dat dingen die steeds maar weer herhaald worden de neiging krijgen

om uit te groeien tot irreële werkelijkheden. Dingen kunnen een eigen leven gaan leiden, los van de werkelijkheid. Als wij elke dag een staatje krijgen met de dodelijke verkeersongelukken in bijvoorbeeld Amsterdam, dan zouden we op den duur gaan denken dat het daar niet pluis is met het verkeer en dat de politie in Amsterdam haar werk niet doet. *Het vastleggen van een gebeurtenis vermeerdert ogenschijnlijk de omvang van elke betreuenswaardige ontwikkeling vijf- tot tienvoudig.* Als we elke dag zouden horen over criminaliteit in Rotterdam, dan zouden we denken dat je daar zonder bewaking niet meer over straat zou kunnen lopen. *Het vastleggen van een ....* Er ontstaan beelden die met de werkelijkheid niet in overeenstemming zijn. En zulke beelden kunnen door veel en vaak getallen te noemen, woorden in een bepaald kader te zetten, ontstaan. Met getallen en woorden verkeerde beelden van de werkelijkheid oproepen: mevr. Tuchman heeft dat de "wet van Tuchman" genoemd. Je kunt door voortdurende informatie (die op zich feitelijk juist is; maar die wel uit haar context wordt gelicht) een totaal verkeerde indruk krijgen van de feitelijke situatie. In het dagelijkse leven kennen we daar allemaal wel voorbeelden van. Als men bijvoorbeeld bang is, dan denkt men bij een wandeling 's nachts door een donker bos dat achter iedere boom een boef staat. Dat is beeldvorming! Beeldvorming en werkelijkheid behoeven echter niet met elkaar in overeenstemming te zijn. Het zijn vooral de media die hier een soms zeer kwalijke rol vervullen. Want rond Irak bijvoorbeeld is het langzamerhand gemeengoed geworden om het militaire ingrijpen van de USA te zien als een *grote vergissing* en om president Bush als een *verschrikkelijke domoor* neer te zetten. Dat is het beeld dat men oproept. De wet van Tuchman doet ook vandaag, helaas, zijn werk. Dat weten de journalisten ook en vandaar die dagelijkse berichtgeving over gesneuvelde soldaten in Irak. En vandaar al die neerbuigende bijvoeglijke naamwoorden over de toespraken van Bush. Elke gesneuvelde soldaat is ramspoed. Het is het uitvergrooten van beelden die de werkelijkheid niet dekken. Beeldvorming! De werkelijkheid is echter geheel anders. Laten we dat toch goed vast-

houden. Beeldvorming ook bijvoorbeeld rond de idee dat behoudende kerkelijke mensen altijd zuur kijken en wereldvreemd zijn. De mensen van die zwartekousenkerk zijn homo- en vrouwenhaters; ook weer zo'n beeld dat niet overeenstemt met de werkelijkheid. Helaas een beeld dat sommigen (bijvoorbeeld de burgemeester van Amsterdam en beoogd premier voor de PvdA) tot vervelens toe cultiveren. *Het vastleggen van een gebeurtenis vermeerdert ogenschijnlijk de omvang van elke betreuenswaardige ontwikkeling vijf- tot tienvoudig.*

Progressief

Waarom zijn de heren journalisten en anderen zo bezig? Onlangs deed Hans Laroes, hoofdredacteur van het NOS-journaal, daarover een boekje open. Volgens Laroes maakt de journalistiek zich schuldig aan "progressief getinte vertekening" (RD, 5 september 2003). Aan de hand van verschillende voorbeelden illustreert Laroes zijn stelling. "Pro-abortusdemonstranten konden altijd op meer begrip rekenen dan hun tegenhangers. Een bos is meer waard dan een weg, een Groen Links stemmer is slimmer dan een LPF-er. De journalistiek zag weinig in Van Agt. De journalistiek zag weinig in het CDA". In plaats van onbevangenheid en eerlijkheid zijn vriendjespolitiek en opportunisme vaak veel meer aanwezig in de media. Laroes zei letterlijk: "Ik wil distantie en eigenwijzigheid, waarneming, registratie en onafhankelijk oordeel in plaats van pseudo-vriendschap en opportunistisch onderling vertrouwen". Eigenlijk zegt Laroes dat de heren en dames journalisten niet op voorhand Balkenende moeten wegzetten en Bos de lucht in prijzen. Het is niet de taak van de journalistiek om van Bush een karikatuur te maken en Clinton een halve held. Om Sharon weg te zetten als een bandiet en Arafat als een arme verdrukke leider. Dat is beeldvorming en het heeft met eerlijke journalistiek en de werkelijkheid niet veel te maken. Het is een sfeer van progressieve jongens onder elkaar. En dit soort lieden mobiliseert de publieke opinie. Wereldwijd en ook in Nederland. Vanwaar anders de plotselinge en soms ook overweldigende sympathie voor de heren Bos, Clinton en Arafat. De wet van Tuchman

wordt door de progressieve journalistiek handig uitgebuit. Laten we echter oppassen om daar niet aan mee te doen. *Het vastleggen van een gebeurtenis vermeerdert ogenschijnlijk de omvang van elke betreuenswaardige ontwikkeling vijf- tot tienvoudig.*

Irak

Wat moet de lezer van *De Saambinder* nu met het verschil tussen werkelijkheid en beeld? Wel, ook wij zijn mensen van deze tijd. Ook wij zouden eerder met beelden dan met werkelijkheden aan de haal kunnen gaan. Dat geldt voor het kerkelijke leven. Geruchten die nergens op gebaseerd zijn, of slechts een incidenteel karakter hebben, kunnen soms uitgroeien tot zeer vervelende zaken. Dingen die steeds maar weer herhaald worden kunnen een volstrekt eigen leven gaan leiden. De beeldvorming bepaalt dan de inhoud van onze gedachten en niet de werkelijkheid. Voorbeeld? In de Gereformeerde Gemeenten wordt aan de onbekeerden alleen de Wet gepreekt. Het Evangelie is slechts een boodschap voor Gods volk. Dat is verkeerde beeldvorming. Het is geen structurele werkelijkheid. Maar door het steeds maar te herhalen en door incidenten uit te vergroten gaan sommigen mensen het wel denken. Dat geldt voor het politieke leven. Voorbeeld? Door steeds maar te herhalen dat vrouwen geen lid mogen worden van de SGP wordt het beeld opgeroepen van een volstrekt wereldvreemde politieke partij. Dat is echter verkeerde beeldvorming. Het is geen werkelijkheid. Het geldt ook voor het gezinsleven. Voorbeeld? Door steeds maar te herhalen dat vrouwen onderworpen moeten zijn aan de man lijkt het alsof bijbels huwelijksleven een soort tirannie is van de man over de vrouw. Beeldvorming maar volstrekt geen werkelijkheid. Beeldvorming!

Dat geldt ook voor de berichten over de internationale politiek. Waar ging het rond Irak nu eigenlijk om? Onlangs wees Nick Burns (Amerika's NAVO-ambassadeur in Brussel) daar nog weer eens op. "Onze regering, bijgestaan door veel andere regeringen, deed een zéér goed ding door het regiem van Saddam Hussein omver te werpen. Dat was een bandietenregiem volgens de VN. Het lapt zeventien resoluties aan

zijn laars. Dus zijn we trots dat één van de grootste dreigingen voor de veiligheid in de wereld niet langer aan de macht is. Dat was ons eerste karwei" (*NRC-Handelsblad*, 7 september 2003). De USA riepen een halt toe aan een bandietenregiem. Daar ging het om in de oorlog tegen Irak. Laten we dat, ondanks alle discussies over massavernietigingswapens, optelsommen van gesneuvelden, aanslagen, etc. niet vergeten. De USA is één van de landen die

Ogenblikjes

Wetskernen - 10

Niet echtbreken (over de menselijke eerbaarheid)

Exodus 20:14

Alles moet, alles mag, alles kan! De anti-leuze van het zevende gebod. Homohuwelijken? Die moet je accepteren, zelfs kerkelijk 'inzegenen'! Gemeenschap vóór het huwelijk? Als dat niet mag, dan ben je wel erg achterlijk! In ontrouw uit elkaar gaan? Dat kan toch als je op elkaar uitgekeken bent, zelfs al zou er geen derde in het spel zijn!

Het woordje 'eerbaar' - laat staan 'kuis' - wordt weinig meer gebruikt. 't Klinkt hopeloos oubollig, zegt men wel. Toch, vele gevaren bedreigen ons. Stiekem! Sluipend! Kleding, drank, lectuur, video, internet, tv, bioscoop, club. Intimiteiten, tot in de ovale werkkamer van 's werelds machtigste man toe. Extra huisbezoek aan een weduwe of alleenstaande. Incest met een eigen kind. En ach, mijn hart: die vuile bron van al mijn wanbedrijven!

Vergeet niet: het gebod is heilig én heilzaam. Slopende kwalen, dodelijke virussen teisteren lichamen. En wat een smartelijke gebrokenheid in huwelijk, gezin en relaties.

Lezer, heel wat anders. Kent u die gróte verborgenheid van het huwelijk al, ziende op Christus en de gemeente? Zalig, die doolt in Zijn liefde en deelt in Zijn trouw!

Tholen,

ds. C. de Jongste

ook daadwerkelijk en met de nodige ingrijpende offers, iets doet tegen het radicale moslimterrorisme. Geen overbodige zaak, lijkt mij. Eerlijk gezegd heb ik grote bewondering voor de moed en visie van de huidige Amerikaanse regering. Het steeds maar negatief belichten van de ontwikkeling in Irak geeft echter wel te denken. Zou de westerse (europese) wereld dát gevaar nog wel zien? Is de voortgaande islamisering van Europa werkelijk zo onschuldig? Het antwoord op die vraag zou een

ander commentaar vereisen. Laten we er echter maar voluit van overtuigd zijn en blijven dat de Amerikanen in Irak werkelijk wel iets verrichten dat van betekenis is. Ook voor de wereld van vandaag. Onze vrijheden zijn het waard om beschermd en verdedigd te worden. Dat is een werkelijkheid die we niet door allerlei suggestieve beelden en progressieve media moeten laten verdringen.

Amersfoort, ds. W. Visscher.

Ziekten in de Bijbel

Van de wormen gegeten

“En van stonde aan sloeg hem een engel des Heeren, daarom dat hij Gode de eer niet gaf; en hij werd van de wormen gegeten en gaf de geest.” (Handelingen 12:23).

Herodes Agrippa I

We kunnen het haast niet geloven. En toch is het waar. Een vorst wordt door de wormen gegeten! Het is koning Herodes Agrippa I. Zijn grootvader was de beruchte Herodes de Grote, die de kinderen in Bethlehem vermoordde. Zijn oom was Herodes Antipas, die Johannes de Doper liet onthoofden en Christus liet lijden. Zijn vader heette Aristobulus en zijn moeder Berenice. Als kind groeide hij op in Rome aan het weelderige hof van keizer Tiberius. Zijn leven stond in het teken van eerzucht en machtsbegeerte. In het begin van Handelingen 12 kunnen we lezen dat koning Herodes Agrippa I de handen slaat aan de christelijke gemeente in Jeruzalem. Hij laat Jakobus, de broer van Johannes, onthoofden (12:2). Al snel valt de tweede slag. Petrus, de woordvoerder van de apostelkring, valt in de handen van Herodes (12:5). Een engel des Heeren, als dienaar van Gods barmhartigheid, laat Petrus op wonderlijke wijze aan het zwaard ontsnappen. Dit is zo'n grievende vernedering voor Herodes, dat hij Jeruzalem verlaat en naar Cesaréa vertrekt (12:19). Daar voert hij een economische oorlog met twee vermaarde kuststeden, Tyrus en Sidon, die voor hun voed-

selvoorziening op zijn grondgebied zijn aangewezen. Herodes weigert koren aan deze steden te leveren. Door de honger gedwongen bedenken de Tyriërs en Sidoniërs een list. Ze roepen de hulp in van Blastus, de kamerling van Herodes. Blastus doet een goed woord voor hen bij de koning (12:20). Het streelt het hoogmoedige hart van koning Herodes dat de machtige steden hem om vrede willen smeken. Er wordt een tijdstip vastgesteld waarop een gezantschap zich openlijk aan de koning mag onderwerpen.

Op een gezette dag

In Cesarea houdt Herodes spelen ter ere van de keizer. Het is de tweede dag. Dicht opeengedrongen zitten en staan duizenden mensen op de stenen banken in het ruime amfitheater. In het middelpunt zit koning Herodes op de rechterstoel. Zijn schitterende gewaad is met zilverdraad doorweven en flonkert in het felle zonlicht. Nederig naderen de gezanten uit Tyrus en Sidon en verzoeken de koning om vrede. Vervolgens houdt koning Herodes een rede waarin hij zijn vredelievendheid ten toon spreidt. Deze rede maakt, samen met Herodes' uiterlijk, bijzondere indruk op de aanwezigen. De talrijke menigte roept hem toe: 'Een stem Gods en niet eens mensen!' De ijdele koning berispt hen niet om hun afgodische vereering. Hij laat zich de vleitaal van het volk welgevallen.

Koning Herodes weet niet dat het zwaard des Heeren met meer glans

boven zijn hoofd schittert dan zijn zilveren kleed. Petrus ontsnapte aan het zwaard van Herodes. Maar Herodes ontkomt niet aan het zwaard van de hemelse Rechter. De maat van Herodes' zonden is vol. De lankmoedigheid van God is ten einde. Daar nadert de engel des Heeren, als dienaar van Gods gerechtigheid, onzienlijk, maar zeker. Plotseling krimpt de koning ineem, voor het oog van alle mensen. Koning Herodes is dodelijk ziek. En welk een ziekte!

*Door Uwen toorn vergaat ons
kijnend leven.*

*Uw gramschap doet ons hart
van doodsschrik beven,
O God, als Gij, in majesteit verheven,
Het onrecht, dat w' in 't openbaar
bedreven,
En 't kwaad, door ons in 't hemelijk
verricht,*

*In 't licht stelt voor Uw glansrijk
aangezicht.*

(Psalm 90:4, berijmd)

De ziekte van Herodes

De informatie die de arts Lukas in het boek Handelingen geeft over de ziekte van Herodes, is vrij summier. Desondanks stelt hij wel een diagnose: Herodes wordt door de wormen gegeten. Uit een andere bron krijgen we meer gegevens over de symptomen van de ziekte. De bekende Joodse geschiedschrijver Flavius Josefus, een jongere tijdgenoot van Lukas, heeft namelijk vrij uitvoerig het levenseinde van Herodes Agrippa I beschreven. In zijn boek *De oude geschiedenis van de Joden* kunnen we lezen dat koning Herodes plotseling pijn rondom zijn harts-treek krijgt. Tegelijk krijgt hij een constante pijn in zijn buikholte. Vanaf het allereerste begin is het een hevige pijn. Hij springt op en zegt tegen zijn vrienden: 'Ik mag dan in jullie ogen een god zijn, maar mij wordt nu te verstaan gegeven dat het gedaan is met mijn leven. Ik, die door jullie onsterfelijk wordt genoemd, word nu weggevoerd om te sterven.' Terwijl hij dit zegt, wordt hij door nog meer pijn gekweld. Herodes wordt ijlings naar zijn paleis gebracht. Vijf dagen achter elkaar wordt hij gesloopt door de pijn in zijn maag. Dan sterft hij op 54-jarige leeftijd in het jaar 44. Hij is slechts zeven jaar koning geweest.

Van de wormen gegeten

Welke ziekte heeft Herodes naar het

graf geslept? Een groot deel van de tropische geneeskunde wordt in beslag genomen door ziekten die worden veroorzaakt door wormen en door op wormen gelijkende parasieten. Over het algemeen verloopt de aandoening mild en leidt deze zelden tot de dood. Meestal wordt de diagnose gesteld via microscopisch onderzoek van de ontlasting. Hierin zijn larven of eieren aan te tonen. Omdat in de tijd van Herodes de microscoop nog niet was uitgevonden, moeten we ons dus beperken tot wormen die met het blote oog zichtbaar zijn. Verder moeten we op zoek naar een aandoening die ook dodelijk kan zijn. Veel worminfecties vallen dus al af.

Bovengenoemde in ogenschouwnemend, komt bij koning Herodes eigenlijk maar één worminfectie in aanmerking, namelijk *ascariasis*. Deze aandoening wordt veroorzaakt door *Ascaris lumbricoides*, de *spoolworm*. Dit is een ronde worm die vooral voorkomt in gebieden met een warm en vochtig klimaat; het meest in Azië. Van de wereldbevolking is ongeveer een kwart geïnfecteerd met de spoolworm. Een infectie vindt plaats via met eitjes besmet voedsel. Uit de eitjes komen larven waaruit wormen groeien. De volwassen spoolwormen leven in de dunne darm en voeden zich met darminhoud. Ze zijn 15 tot 40 cm lang. Meestal verloopt de infectie symptomloos. Maar niet altijd!

Volwassen wormen kunnen namelijk een merkwaardige zwerflust hebben. Ze hebben de neiging om door kleine openingen te dringen, zoals de blinde darm en de galwegen. Hierdoor kan een ontsteking van de blinde darm, de galwegen of de alvleesklier ontstaan. Door de zwerflust komt het ook voor dat de wormen via de neus of de mond het lichaam kunnen verlaten. Verder kan bij zware infecties het aantal wormen toenemen tot wel enkele honderden! Kluwens van spoolwormen kunnen zelfs een afsluiting van de darm veroorzaken. Dit gaat gepaard met hevige buikpijn en braken. Een van de gruwelijkste aspecten is wel het overvloedig uitbraken van de spoolwormen. Naar schatting sterven nog steeds jaarlijks 20.000 mensen aan complicaties door de spoolworm. Het is niet onwaarschijnlijk dat de hevige buikpijn van koning Herodes

het gevolg is geweest van een ernstige ontsteking van een buikorgaan of van een darmafsluiting door een kluwen spoolwormen. Thans is ascariasis goed te behandelen met medicijnen, en wel door slechts één tabletje te slikken.

Straf van God

Vanuit de wereldgeschiedenis is bekend dat verschillende groten der aarde stierven aan een wormziekte. Juist openlijke verachters van God en vervolgers van Zijn volk werden op deze wijze door God gestraft. Flavius Josefus beschrijft uitvoerig hoe de grootvader van Herodes Agrippa I, koning Herodes de Grote, ook van de wormen werd gegeten. Een van de apocriefe boeken vermeldt van de Syrische vorst Antiochus Epifanes dat, toen hij zeer trotse woorden had gesproken, God hem sloeg met een ongeneeslijke pijn in het ingewand, en dat er 'uit het lichaam van deze goddeloze levende wormen voortkwamen, en dat zijn vlees, terwijl hij nog in smarten en pijnen leefden, van hem afviel' (2 Maccabeeën 9:9).

Ook de bloedige vervolgers van de christenen, de Romeinse keizers Diocletianus, Galerius, Maximinus en Julianus zouden door de wormen zijn gegeten. In de geschiedenisboeken kunnen we nog veel meer voorbeelden vinden! Aan hen werd vervuld wat Jesaja in hoofdstuk 14:11 schreef: 'Uw hovaardij is in de hel nedergestort met het geklank uwer luiten; de maden zullen onder u gestrooid worden en de wormen zullen u bedekken.'

Een spiegel om nederigheid te leren

Op 19 januari 1706 heeft ds. Abraham Hellenbroek een predikatie gehouden over deze stof uit Handelingen 12. Hij beschrijft hoe Gods rechtvaardigheid wordt opgeluisterd in het straffen van koning Herodes Agrippa I. In de toepassing houdt Hellenbroek de lezer een *spiegel van ernstige waarschuwing* voor. Ter afsluiting wil ik een aantal citaten uit de preek doorgeven.

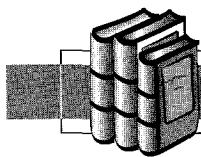
O! wonderlijke rechtvaardigheid van God. Die een God wil worden, die toont de Heere dat hij een mens is, dat is een aas van wormen. Die doet hij in zijn leven al zien wat hij zijn zou na zijn dood: een wormenaas, een madenzak...

Gij vooral zondaren, goddelozen. O! beef, beef toch door zulke voorbeelden voor de Goddelijke wraak, voor Zijn heilige rechtvaardigheid die u alleszins achtervolgt. O! ziet het hier, en geloof het. Als de zonde in het huis komt, is de straf al in de voordeur. O! laat het u leren op Gods lankmoedigheid niet te zondigen: laat het u de bitterheid van de zonde doen zien.

Zie eens wat een hatelijke zonde in 't algemeen voor God trotsheid en hovaardij is. Daar zijn geen walgelijker, geen onverdraaglijker schepselen voor Hem als zulke trotse wormen, die vergeten dat zij mensen zijn. Wel dan, kom, gebruik deze spiegel van Gods wraakstraf om een afkeer van alle trotsheid en verheffing des harten te hebben en daarentegen nederigheid te leren.

Capelle aan den IJssel

H.J. Agteresch.

Boekennieuws

W. B. Kranendonk en ir. B.J. Van der Vlies (red.), Volgen of voorgaan; het RD en zijn lezers. Uitg. Den Hertog, Houten, 2003; 121 blz.; ISBN 90 331 1762 2; € 13,90.

Meer ruimte voor een evangelische geloofsbeleving. Dat adviseert althans prof. dr. G. Dekker aan de reformatorische groepering. Zijn advies, uitgesproken tijdens het afscheidssymposium van dr. C.S.L. Janse als hoofdredacteur van het *Reformatorisch Dagblad*, is te vinden in het boek *Volgen of voorgaan; het RD en*

zijn lezers. In de bundel staan de lezingen van het symposium, aangevuld door korte bijdragen uit de hoek van onder meer onderwijs, politiek, en jeugdwerk. Daarmee is het een veelkleurige bundel geworden waaruit wel blijkt dat het maken van een verantwoorde krant voor een verdeelde achterban niet eens zo eenvoudig is. Het is hier niet de plaats om daarop verder in te gaan.

Het verslag van het symposium in het RD kreeg als kop mee 'Reformatorischen moeten geloof evangelischer beleven'.

Daarom pikken we dit element eruit bij de bespreking van het boek *Volgen of voorgaan*. Voor alle duidelijkheid: niet Janse vindt dat reformatorischen op het gebied van de geloofsbeleving bij de evangelische beweging nodig in de leer moeten. Niet het RD vindt dat (en dat blijft hopelijk zo). Het was de godsdienstsocioloog prof. Dekker die dat advies meegaf. Zijn lezing staat als eerste afgedrukt in de bundel.

Onder de titel 'De toekomst van de reformatorische groepering' schetst de gereformeerde hoogleraar de ontwikkelingen in de moderne maatschappij waardoor de reformatorische groepering onder druk staat. Met name jongeren lijken zich soms heel gemakkelijk aan te passen aan een modern leefpatroon, ook al breken ze niet met de kerk. Daarnaast noemt Dekker de druk vanuit de evangelische beweging, waarin het gevoel veel hoger staat aangeschreven dan de leer en waarin de wereld veel minder als bedreiging wordt ervaren. Kan de groeiende kloof tussen de 'wereld' enerzijds en de reformatorische geloofs-overtuiging en de daarbij behorende levensstijl anderzijds worden overbrugd? Juist hier adviseert prof. Dekker een 'verruiming' van de reformatorische identiteit in de richting van het evangelische gedachtegoed. Een evangelisch-reformatorische groepering is volgens hem beter in staat om in deze moderne cultuur gestalte te geven aan de christelijke godsdienst.

De stem van prof. Dekker zal hier en daar wel bijval vinden onder reformatorische mensen. Maar uit de bijdrage van de hoogleraar blijkt pijnlijk duidelijk dat hij consequent als socioloog te werk is gegaan. Denkend in getallen en trends, zoekend naar wat haalbaar is, voor- en nadelen afwegend, peinzend over wat veranderd moet worden om bij de tijd te blijven. Wat in het opstel echter ontbreekt, is een fundamentele bezinning op de verhouding reformatorisch-evangelisch. Voor deze bezinning schiet de sociologie ook tekort; daarvoor hebben we Gods Woord en onze belijdenisgeschriften nodig. Een boekbespreking is tekort om op het vraagstuk in te gaan. We kunnen verwijzen naar een andere bijdrage in de bundel. 'We moeten', zo schrijft ds. Moerkerken (blz. 79), 'zo nuchter zijn te erkennen dat de evangelische beweging staat voor een geheel ander type "geloofsbeleving". We moeten goed beseffen dat er sprake is van een fundamenteel verschil van inzicht als het gaat om de vraag hoe God een mens bekeert.' Wie de zaak zo beziet, zal de 'verruiming' van de eigen identiteit in de richting van het evangelische gedachtegoed – dat was de suggestie van prof. Dekker – niet bepaald als een verrijking zien.

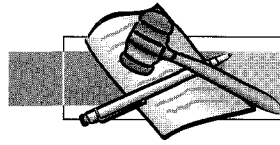
Hoeveel nuttigs prof. Dekker ook heeft geschreven –denk aan zijn boek *De stille revolutie* – met zijn aanbevelingen in *Volgen of voorgaan* gaan we niet mee. Volgen, accoord. Maar dan niet de moderne cultuur, maar Gods Woord. Vanuit dit onfeilbare getuigenis kunnen we niet op zoek naar mogelijkheden om in de ont-

kerstende maatschappij geaccepteerd te worden (zie onder meer Joh 15:19, Jak 4:4b, Jud:23b). In dit licht geeft ir. B.J. van der Vlies een inhoudrijke wens aan het RD mee, een wens die we graag overnemen. Hij hoopt dat de krant 'door middel van

een gidsfunctie leiding zal geven aan gewetensvorming in deze turbulente tijden. Stichtend, vermanend, vertroostend, onderwijzend, leidend, samenbindend!' (blz. 35).

Ugchelen,

J.M.D. de Heer.

Kerknieuws

Beroepen:

te Nijkerk: ds. G. Mouw te Uddel.

Bedankt:

voor Middelburg-Centrum en voor Zoetermeer: ds. G. Clements te Gouda; voor Lisse: ds. M. Karens te Werkendam; voor Scherpenzeel: ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam.

KERKELIJK JAARBOEK

ADRESWIJZIGING

Het adres van mevr. D.L. de Gier-Segers is vanaf 1 oktober: Dorpsstraat 20, 2751 AZ Moerkapelle, tel. 079-5933202 (pag. 58).

GEMEENTE POORTVLIET

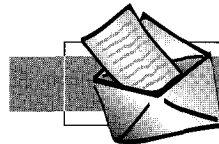
De koster van de gemeente Poortvliet is thans de heer D. Lindhout, Zuidstraat 17, 4693 BL Poortvliet. Tel. 0166-612804. (pag. 249)

GEMEENTE OOLTGENSPLAAT

De scribe van de diaconie is thans K.J. Nipius, Emmastraat 13, 3257 AC Ooltgensplaat, tel. 0187-631677 (blz. 234).

KERKBODE GOMARUS

In verband met de emeritering van ds. C. Harinck komt de functie van hoofdredacteur van de kerkbode Gomarus, classis Middelburg te vervallen. De eindredactie blijft ongewijzigd.

Berichten

BOND VAN VROUWENVERENIGINGEN

Op D.V. dinsdag 21 oktober a.s. hoopt de Bond van Vrouwenverenigingen een Regio-avond te beleggen in de Gereformeerde Gemeente te 's-Gravenzande. Spreker op deze avond is dhr. M. Last, over "Moeder in het gezin".

De leiding van de avond berust bij ds. G. Clements. Aanvang 19.30 uur. Belangstellenden zijn van harte welkom.

ADOPTIEVERENIGING

D.V. 1 november 2003 hoopt de Adoptievereniging der Gereformeerde Gezindte haar najaarsvergadering te houden in de aula van de Driestar – aan het Ronseplein 1 te Gouda. Aanvang 14.00 uur. De zaal is open vanaf 13.30 uur. De voorzitter, de heer W. Visser, zal de vergadering leiden. Inleiding door mevrouw E. Dirven (van de Stg. Adoptievoorzieningen) over "Video Interactieve Begeleiding". Leden en belangstellenden zijn hartelijk welkom.

Kinderoppas en infotafel aanwezig.

CHRISTELIJK MANNENKOOR APELDOORN

In verband met het 1e lustrum van het christelijk mannenkoor "Julilate Deo" is een CD opgenomen in de Grote Kerk te Hasselt.

De presentatie van deze CD "Zing tot eer van God, uw Schepper" zal plaatsvinden D.V. 8 november in de Grote of St. Nicolaaskerk te Elburg.

Ds. C.J. Meeuwse uit Apeldoorn zal een meditatie houden.

Na afloop is er de mogelijkheid de CD te kopen voor €15,-.

Een deel van de meeropbrengst is bestemd voor de Joods Christelijke Gemeente te Zitomir in de Oekraïne.

Als mannenkoor willen we belangstellenden graag uitnodigen deze zangavond bij te wonen.

De aanvang is 19.30 uur en de toegang is gratis.

JONGERENHERVORMINGS- AVOND RHENEN

De Jeugdbond organiseert D.V. zaterdag 25 oktober een jongerenhervormingsavond in de Cunerakerk te Rhenen m.m.v. jongerenkoor 'Laudate Deum' uit Apeldoorn.

Appelwoord door ds. W. Visscher over 'Word hervormd!' De leiding berust bij de heer J.H. Mauritz.

Aanvang: 19.30 uur.

Toegang vrij, collecte t.b.v. het jeugdwerk.

SAMENZANGAVOND RZC BARNEVELD

Op D.V. zaterdag 25 oktober organiseert de RZC Barneveld een samenzangavond in de

Nederlandse Hervormde Oude Kerk te Lunteren. Het programma bestaat uit het gemeenschappelijk zingen van de psalmen.

Ds. A. Bac uit Bodegraven hoopt een appèlwoord te spreken.

De algehele leiding is in handen van ouderling J.F.W. Wagtho.

Er zal een collecte worden gehouden waarvan de opbrengst is bestemd voor de zending.

Aanvang: 19.30 uur. Adres kerk: Dorpsstraat 34.

ONDERSCHIEDING

Op 30 september j.l. is koster M. Visser van de Gereformeerde Gemeente te Gorinchem onderscheiden. Wethouder Akkerman (SGP) reikte hem de versierselen uit die horen bij het lidmaatschap in de Orde van Oranje Nassau. De heer Visser is niet alleen veertig jaar in dienst als koster, hij heeft eveneens veertig jaar zijn tijd en energie gegeven als secretaris /penningsmeester van de zendingscommissie. Daarnaast is hij sinds 1973 actief als bestuurslid van de plaatselijke afdeling van de Gereformeerde Bijbelstichting en heeft hij ruim 25 jaar als bestuurslid gewerkt voor de woningbouwvereniging Bouwen en Bewaren. Al met al een respectabele staat van dienst. In een bijzondere bijeenkomst sprak ouderling De Jongh hem toe uit 'Psalm 84, waarin onder andere deze woorden staan: Want een dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders; ik koos liever aan de dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid.

CONTACTGROEP SCHISIS VAN HELPENDE HANDEN

D.V. zaterdag 25 oktober 2003 organiseert de *contactgroep Schisis van Helpende Handen* de najaarsbijeenkomst. Dr. T.J. Specken, plastisch chirurg, zal ons in zijn deskundigheid op het terrein van plastische chirurgie laten delen. De nadruk zal liggen op nacorrectie en correctie op latere leeftijd. De bijeenkomst wordt gehouden in Woerden en begint om 10.00 uur. Er is veel gelegenheid voor het uitwisselen van ervaringen en informatie en het stellen van vragen. Een deel van de middag zal hiervoor worden gebruikt. Er is dan een apart programma voor jongeren.

Bel voor meer informatie en opgave naar het Landelijk Bureau van Helpende Handen, tel. 0348-48 99 70.

KOOR- EN SAMENZANGAVOND

Op D.V. zaterdag 18 oktober 2003 om 19.30 uur in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Middelstraat 13 te Nieuw-Beijerland.

Met medewerking van: jeugdkoor "Opent Uwen Mond" uit Barendrecht. Jeugdkoor "Jedidja" uit Vlaardingen. Mannenkoor "David" uit Lisse. Gemengd koor "Comt nu met Sangh" uit Nieuw-Beijerland.

Opening: ds. D. de Wit. Appèlwoord door Hillianne Visser-Blok. De collecte is

bestemd voor de "Vakantieweken van de gehandicapten". Deze avond gaat uit van de Ring West-Nederland.

UITNODIGING HERDENKINGSBIJEENKOMST KINDEREVANGELISATIE ROTTERDAM-ZUID

Kinderevangelisatie 'De Goede Herder' uitgaande van de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-Zuid gedenkt dit jaar het vijfentwintigjarig bestaan. Op D.V. 25 oktober willen wij dit herdenken in een bijeenkomst, met u als (oud)medewerker, gemeentelid of belangstellende. De ochtend wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-zuid, Mijnsheerenplein 9.

Aanvang om 10.30 uur.

Na de bijeenkomst is er gelegenheid elkaar te ontmoeten. We nodigen u van harte uit om hierbij aanwezig te zijn.

De medewerkers van kinderevangelisatie 'De Goede Herder'.

MODERNE MEDIA IN HET BEDRIJFSLEVEN

De synodale commissie Moderne Media organiseert op D.V. vrijdagavond 14 november 2003 voor de gemeenteleden die werkzaam zijn in de ICT een bezinningsbijeenkomst over *Moderne media in het bedrijfsleven*. Plaats: één van de zalen van

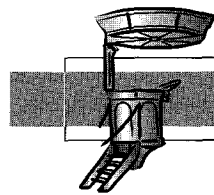
de Adventskerk te Veenendaal, Vijftien Morgen 51. De sprekers zijn ds. A. Moerkerken, dr. ir. S. M. de Bruijn, H. de Jong (Recruitsoft) en A. Luijk (Sun Microsystems). Zij zullen het thema vanuit verschillende invalshoeken belichten. 's Avonds is er ruim tijd ingeruimd voor een discussie. De commissie stelt het zeer op prijs om ICT'ers te ontmoeten die mee willen denken over de vragen rondom moderne media en de uitwerking daarvan op werk, gezin en kerk. U wordt daarom van harte uitgenodigd! Inloop vanaf 17.00 uur, opening 17.30 uur, sluiting 21.30 uur. Voor een maaltijd wordt gezorgd.

Opgave vóór D.V. november via het Kerkelijk Bureau; telefoon 0348-489900, fax 0348-483599 of e-mail kbagg@cbgg.nl.

DATHEEN SAMENZANGAVOND TE BARNEVELD

Op D.V. zaterdag 25 oktober a.s. organiseert stichting "Musica Sacra" een Datheen samenzangavond in de Oude Kerk te Barneveld. Het programma voor deze avond bestaat uit het gemeenschappelijk zingen van de eeuwenoude psalmen naar de berijming van Petrus Datheen.

De opening en meditatie wordt door dhr. G. Roos uit Apeldoorn. De toegang is vrij. Er zal een collecte worden gehouden voor het Deputaatschap voor Israël. Aanvang 19.30 uur.

Predikbeurten

ZONDAG 19 OKTOBER 2003

Aagtekerke 9.30 en 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Aalst 14.30 uur ds. Melis; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 10.00 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. G. Pater; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Benthuizen 19.15 uur ds. Zippro; Berkenwoude 9.45 uur ds. Paul en 19.15 uur ds. P. Mulder; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur leesdienst; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 18.00 uur ds. Kleppe; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 10.00 uur (H.D.) en 17.00 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds.

Hoogerland; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 19.00 uur ds. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Goes 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 15.00 uur ds. W.J. Karels; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. Verschuure; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 16.30 uur ds. Paul; Hilversum 18.00 uur stud. Bakker; Hoogvliet 10.00 en 15.30 uur stud. Beens; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 15.00 uur stud. Terlouw; Kapelle-Biezeling 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds.

Moens; Krabbendijke 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Leerdam 15.30 uur ds. De Jongste; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. Boogaard; Lelystad 19.00 uur ds. Schot; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Middelburg-Centrum 18.30 uur ds. L. Blok; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 19.00 uur ds. Clements; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur stud. Terlouw; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Visscher; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nisse 18.30 uur ds. Van der Poel; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostburg 10.00 en 15.00 uur ds. Van Gelder; Oosterend-Texel 10.00 en 18.00 uur ds. Van Dijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Opheusden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Poortugaal 18.30 uur stud. Beens; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. C. Harinck; Rijssen-Noord 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 15.00 uur ds. Schreuder; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Zuid 15.00 uur ds. W. Harinck; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. Silfhout; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Brugge; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Sint Annaland 18.00 uur (H.D.) ds. Gunst; Sprang Capelle 15.00 uur ds. J. de Pater; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur stud. De Heer; Terneuzen 18.00 uur ds. Van Gelder; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 15.00 uur ds. De Jongste; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 10.00 en 15.30 uur stud. Bakker; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Vlaardingingen 18.00 uur ds. Verschuure; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. L. Blok; Waarde 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westzaan 10.00 uur ds. Bac; Wierden 18.30 uur ds. Tuinier; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zaandam 19.30 uur ds. Van der Net; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eekeveld; Zwijndrecht 14.30 uur ds. De Wit; Zwolle 9.30 uur ds. Kleppe en 19.15 uur ds. Meeuse.

DINSDAG 21 OKTOBER 2003

Beekbergen 19.30 uur ds. Van Boven; Berkenwoude 19.30 uur ds. J. Karels; Eindhoven 19.30 uur ds. J. de Pater; Leiderdorp 14.30 uur ds. Van Eekeveld (huw. bev.); Naaldwijk 19.45 uur ds. Verweij; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing).

WOENSDAG 22 OKTOBER 2003

Aalburg 19.30 uur ds. J. de Pater (bijbellezing); Aalst 19.30 uur ds. Silfhout; Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. Sonneveld; Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. Van Krimpen; Breda 15.00 en 19.30 uur ds. P. Mulder (dankdag); De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven; Dirksland 19.30 uur ds. Schot; Elspeet 19.30 uur ds. Vermeij (bijbellezing); Goudswaard 19.30 uur ds. Van Aalst; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels (bijbellezing); Hoogvliet 19.45 uur ds. Van der Net; Leerdam 19.30 uur ds. Melis; Lisse 19.45 uur stud. Bakker; Nieuwer ter Aa 19.45 uur stud. Beens; Nijkerk 19.30 uur ds. Moens; Poortugaal 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Schipper; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Hogchem; Soest 19.30 uur stud. De Heer; Stolwijk 19.30 uur ds. Van Dieren; Utrecht 20.00 uur ds. Brugge; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder (bijbellezing); Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens (bijbellezing); Westzaan 19.30 uur ds. Hakvoort.

DONDERDAG 23 OKTOBER 2003

Alblasserdam 19.30 uur ds. Verweij (voor de zending); Bodegraven 19.30 uur ds. Schreuder; Kampen 19.30 uur ds. Van Krimpen; Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. P. Mulder; Meeuwen 19.30 uur ds. Melis (voor de zending); Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Schipper; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. de Pater; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. Veenendaal (voor de zending); Sint Annaland 19.30 uur stud. Van Manen;

Zwijndrecht 19.30 uur ds. M. Karens; Zwolle 19.30 uur stud. Terlouw.

VRIJDAG 24 OKTOBER 2003

Moerkapelle 14.15 uur ds. Clements (huw. bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar. Diensten zondag 19 oktober om 10.00 uur evangelist J. Krijgsman en 17.00 uur leesdienst.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Diensten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Bijbelstudie iedere dinsdag om 19.15 uur en 20.30 uur.

U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 tot 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur evangelist H.J. van den Boogaart.

U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

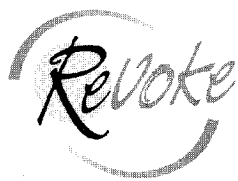
AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

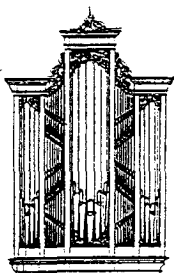
Te huur: 2 eenpersoonskamers met 1 keuken + wc + douche te De Klomp-Veenendaal-Ede. Zondag in ere houdend. Tel. 0318-574570

Voor info bel:
0416-692787
of
0341-425712

Reformatiorische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen

Orgelmakerij
Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Harkes
Begravenissen

Berkenbroek 7
2811 NZ Reeuwijk
tel. 0182 - 30 04 23

Dag en nacht bereikbaar

*Wij verzorgen
alleen begravenissen*

**Slechte akoestiek
in uw kerk?**

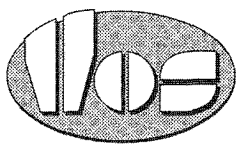
Griffioen Akoestische Systemen zorgen
gegarandeerd voor een uitstekende
akoestiek met galm in elke kerk.
Hierdoor wordt de gemeentezang vol-
ler en sprankelender en het orgel
krijgt meer draagkracht en breedte!
Ook onder galerijen worden de akoe-
stische omstandigheden drastisch ver-
betert.

Bouwkundige voorzieningen overbodig.
Geen invloed op het directe geluid van
uw geluidsinstallatie

Voor vrijblijvende informatie:

Griffioen
AKOESTISCHE SYSTEMEN

Staphorst,
Tel. 0511-444413, Fax 444108.

Vertrouwd verzorgd

Begravenisverzorging Vos

- verzorgt begravenissen in alle plaatsen op de Veluwe en aangrenzende gebieden
- staat u terzijde met vertrouwde zorg en aandacht, ongeacht
bij welk begravenisfonds u bent aangesloten
- is dag en nacht te ontbieden en altijd bereikbaar
- houdt rekening met uw persoonlijke wensen
- verzorgt geen crematies

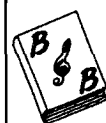
Begravenisverzorging Vos Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
Telefoon (0577) 40 16 89, Fax (0577) 40 10 27

Begravenisverzorging Vos. Zorg met gepaste eerbied.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20

**begravenisverzorging
T. den Hollander**

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Dé GezinsGids

Neem nu een jaarabonnement
op dé Gezinsgids voor € 62,20
en u ontvangt dé Gezinsgids tot
december 2003 gratis én het
winternummer gratis.

(Daarna weer normale prijs)

Dé gelegenheid...

Bel voor een abonnement
(030) 231 33 77
Of mail naar info@gezinsgids.nl
Jaarabonnement € 62,20

GEZINSGIDS
Brengt het onder woorden

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het fotoboek met vele voorbeelden.

Grafgedenktekens

Zandee & de Kuijper

Goes: Ronde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

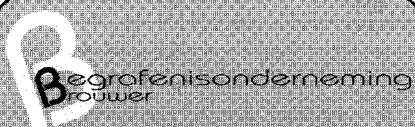
Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

Begrafenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

**Voor een verantwoorde
en stijlvolle begrafenis**

- * mogelijkheid voor thuis opbaren
- * eigen rouwvervoer
- * kist wordt schoudergedragen
- * gratis laatste wens boekje

R.C. Brouwer Bentindijklaan 1a, Leersum
tel. 0343-461880 b.g.g. 06-51504726

Amerongen - Amersfoort - Doorn - Elst -
Langbroek - Leersum - Maarn - Maarsbergen -
Rhenen - Woerden - Woudenberg -

KROON
NATUURSTEEN

VLOEREN - TRAPPEN - GEVELS

Energieweg 8c • 4231 DJ Meerkerk
Tel. +31(0)183-354225 • Fax +31(0)183-354375

www.kroonnatuursteen.nl • email: info@kroonnatuursteen.nl
openingstijden showroom: di-vr: 09.30-17.00 uur, za 09.30-15.00 uur

Uddel, te huur ruime helft van boerderij voor 4 pers. v.a.g.v. Vrij vanaf di. 4 nov. Ook voor weekenden. Kerst verhuurd. Tel. 0577-401289.

HOUTSNIJWERK is ook voor U betaalbaar! J. Ockerse snijdt voor elke beurs en elk formaat; bijv. bijbelteksten voor trouw, belijdenis en jubilea. Ook bijbellessenaars. Laat u vrijblijvend voorlichten. Kraatsweg 17, 6732 EV Harskamp. Tel. 0318 - 456383.

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg, gezins-, en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Gekwalificeerde kraamzorg

Meldt u tijdig aan (om teleurstelling te voorkomen).
U kunt ons dagelijks telefonisch bereiken.
Bel 033 - 277 45 47 of 0342 - 49 21 55

Gezins- en bejaardenzorg

Voor gepaste hulp in uw situatie kunt u de SHG via het telefonisch spreekuur bereiken onder telefoonnummer 0166 - 65 26 05.

Op werkdagen van 8.30 - 10.30 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 20.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begravenissen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begravenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039

Reepijzer 5
3371 JC Hardinxveld-Giessendam
Tel. 0184-611154

Begravenisonderneming

Voor uitvaartzorg in :

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Barneveld
- ◆ Amersfoort
- ◆ Veerendaal
- ◆ Renswoude
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ Woudenberg

Geen crematies

Prinsenlaan 30

3925 BM Scherpenzeel

Tel. 033 277 0555

Jubileum Concert Reeks

Koor & Samenzang Luther Concert

DV 25 oktober 2003

Hoflaankerk

Rotterdam

Aanvang: 19:45 uur

Koor: Sjaloom

Agathos Thuiszorg is 35 jaar geleden opgericht als Stichting Gezinszorg Rotterdam. Dit jubileum vieren wij met een Jubileum Concert Reeks. Koor- en samenzangconcerten in diverse kerken. Het tweede concert is op DV vrijdag 25 oktober: in de Hoflaankerk kunt u luisteren naar onder meer meisjeskoor Sjaloom en nog andere muziek en u kunt natuurlijk ook meezingen. Iedereen is van harte welkom, de toegang is vrij. Wel is er een collecte voor het Deputaatschap Hulpverlening Bijzondere Noden van de Gereformeerde Gemeenten, dat in het Roemeense Cluj hulp verleent in een verzorgingshuis.

Wormerhoek 14°, Postbus 151, 2900 AD Capelle a/d IJssel
Telefoon (010) 264 07 77, Fax (010) 264 07 79
e-mail: info@agathos-thuiszorg.nl
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos
THUISZORG

THUISZORG MET EEN EIGEN KLEUR